

"People, don't you understand the child needs a helping hand or he'll grow to be an angry young man some day
Take a look at you and me, are we too blind to see, do we simply turn our heads and look the other way"

Ko vlada nepravilno zapira ljudi, je mesto pravičnega človeka v zaporu

Izrael in Palestina. Glavna tema današnjih, včerajšnjih in jutrišnjih novic. In hkrati tematika, o kateri večina ve izredno malo. Mnogo premalo. Pogosto namreč slišim mnenje, ki temelji na prevelikem neznanju in hkrati na tipičnem nestrpnem gledanju običajnega Evropejca. Vse, kar počnejo Judje, je prav, kajti oni so še vseeno bolj naši kot »islamski teroristi«. In ravno zaradi tega je tako nujno, da preberete, kar sta na večjih predavanjih po Sloveniji in tudi drugje govorila 19-letna Izraelca, pri čemer eden izmed njiju velja za prvi domnevno znani primer mladeniča, oproščenega služenja vojaškega roka zaradi političnih razlogov, drugi pa na žalost ni imel takšne sreče, saj je zaradi zavrnitve služenja vojske za dva meseca pristal v vojaškem zaporu.

Kako se je nasilje pravzaprav začelo ali kako je nastal Izrael?

Zaradi situacije, ki je nastala v 19. stoletju ob vzponu nacionalističnih gibanj, so se evropski Judi počutili izrinjeni iz družbe. Manjša skupina je ustvarila ideologijo, znano kot cionizem. Temeljno prepričanje cionizma pravi, naj se Judje iz vseh strani sveta preselijo v Palestino in tam ustvarijo judovski narod. Bogati Judi so kupili zemljo bogatih posestnikov v Palestini, izgnali kmete in tam naselili Jude. Vse več antisemitizma v Evropi je mnogo Judov prepričalo, da so se preselili v Palestino, ki je bila takrat britanski mandat. Palestinci niso bili navdušeni nad cionističnimi načrti, da bi na palestinskem ozemlju ustvarili judovsko državo. Tako se je začela obojestranska sovražnost in vneli so se spopadi. Po holokavstu se je na svetu povečala prijaznost in sočutje do preživelih Judov - tudi v Palestini. Kot rezultat tega so ZN leta 1947 sprejeli resolucijo, ki Palestino deli na 2 novi državi: Izrael in Palestino. Kmalu za tem so se ponovno vneli spopadi med Palestinci in Judi. Cionisti so si podvrgli nekaj mest v osrčju Palestine (npr. mesto Jaffa) in deportirali tamkajšnje Palestince. Ko so se Britanci umaknili iz Palestine, so cionistični voditelji unilateralno oznanili neodvisnost brez dogovora o stalnih mejah. Temu je leta 1948 sledila Al Naqba, ko so se vojske sosednjih arabskih držav ob pomoči britanske vlade začele boriti proti izraelski vojski v Palestini. Na nasprotni strani pa je Sovjetska zveza prispevala večino orožja in

streliva za novo izraelsko vojsko, zaradi tega je lahko vodstvo izraelske vojske ukazalo deportacijo vseh Palestincev iz osrednjega Izraela. Ponekod je prišlo tudi do pokola Palestincev, zaradi tega je veliko Palestincev iz strahu pobegnilo in se zateklo v begunska taborišča v Jordaniji, Libanonu in Siriji. To pa je omogočilo, da so se od leta 1968 judovski skrajnejši naseljevali na Zahodnem bregu in v Gazi, da bi poselili okupirano palestinsko ozemlje.

Stanje danes

Danes živi več kot 400.000 judovskih naseljencev v več kot 282 naselbinah na Zahodnem bregu, ki so glede na mednarodne predpise nezakonite in

Izrael poruši vsako poslopje, ki je napoti njihovim vojaškim operacijam na okupiranih ozemljih. Pogosto so v hišah ujeti palestinski civilisti, ki nato umrejo med ruševinami

neposredno kršijo ženevsko konvencijo. Te naselbine so rasno izolirane - Palestincem je tam prepovedano kupiti ali zgraditi hišo. Naselbine so povezane s cestami, ki režejo skozi palestinsko pokrajino, na katerih je ogromno izraelskih vojaških kontrolnih točk - machsomov. Izrael vsako leto porabi milijarde

dolarjev, da bi ohranil naselbine in zagotovil njihovo varnost. Od začetka okupacije leta 1967 je izraelska vojska porušila več kot 9.000 palestinskih domov in tako pustila več kot 50.000 Palestincev brez strehe nad glavo.

Izrael se je pred kratkim lotil kampanje kolektivnega kaznovanja Palestincev, tako da z buldožerji rušijo domove sorodnikov samomorilskih napadalcev (in njihovih sosedov). In takšna politika rušenja domov neposredno krši ženevsko konvencijo in mednarodne predpise, saj Izrael poruši vsako poslopje, ki je napoti njihovim vojaškim operacijam na okupiranih ozemljih. Pogosto so v hišah ujeti palestinski civilisti, ki nato umrejo med ruševinami.

" Imagine there's no countries. It isn't hard to do. Nothing to kill or die for
And no religion too. Imagine all the people. Living life in peace... "

Intifada – ali upor iz obupa

Intifada po arabsko pomeni "otresti se" in se nanaša na dve spontani palestinski vstaji proti izraelski vojaški okupaciji Palestine v zadnjih 20 letih.

Prva intifada ali "Vojna kamnov", kot jo imenujejo, je izbruhnila leta 1987 po 20 letih neprestane izraelske vojaške okupacije. Izraelski vojaki so imeli nalogo "zlomiti roko" vsakemu Palestincu, za katerega obstaja sum, da je metal kamne. Na tisoče Palestincev pa so aretirali in jih brez obsodbe pridržali za več let. 1.392 Palestincev je bilo ubitih, 130.787 ranjenih in 40.000 jih je bilo aretiranih.

Brutalne fotografije izraelskih vojakov, ki ubijajo palestinske otroke in mirovni protesti so Izrael prvič pripeljali do pogajanj. Leta 1993 se je intifada končala s sporazumom v Oslu.

Druga Intifada se je začela 28. septembra 2000, ko je vojni zločinec Ariel Šaron (ki je odgovoren za uboje Palestincev od leta 1953 naprej, vključno s masakrom Šabre in Šatile iz leta 1982) skupaj z 1.000 težko oboroženimi vojaki vstopil v najsvetejši kraj za muslimane v Palestini, mošejo Al-Akse, da bi dokazal "izraelsko oblast nad regijo". Intifada je izbruhnila naslednji dan, v petek 29., ko je Ehud Barak dal ukaz za obkolitev mošeje Al-Aksa. Vneli so se boji med oboroženimi vojaki in policijo ter verniki, ki so zapuščali mošejo. Spopadi so se razširili na celotno območje Palestine in nekaj palestinskih ekstremistov je začelo ubijati Izraelce s samomorilskimi napadi.

Od leta 2000 je bilo ubitih več kot 4000 Palestincev (od tega več kot 816 mladoletnih) in 1000 Izraelcev.

Izrael redno vdira v palestinska mesta ter pri tem strelja in ubija palestinske državljane.

Machsomi ali točke trpljenja

Na Zahodnem bregu je več kot 100 izraelskih vojaških kontrolnih točk, ki jim pravijo "Machsom" (izhaja iz hebrejske besede "blokirati"). Na vsaki kontrolni točki ustavijo, preiščejo in ponižujejo slehernega Palestinca, medtem ko gredo Judje mirno mimo. 20-minutna vožnja lahko tako, na primer, za Palestinca traja tudi več kot 3 ure, saj ga ustavijo na vsaki kontrolni točki. Na kontrolnih točkah (Machsomih) prav tako zadržijo rešilce in zdravstveno osebje. Nešteto Palestincev je že umrlo v rešilcih, ki so jih zadržali na kontrolnih točkah, vključno z nosečnicami in njihovimi dojenčki.

Izraelci so poleg vojaških kontrolnih točk ustvarili tudi na stotine zapor iz betona, ki preprečujejo

Palestincem, da bi se priključili na glavne ceste, ki vodijo po Zahodnem bregu. Zgradili so ceste, ki povezujejo naselbine med seboj in z Izraelom. Ceste so rasno ločene (na njih lahko vozijo le Izraelci) in zgrajene na palestinski zemlji, ki jo je zavzela izraelska vojska. Ceste so načrtno zgrajene tako, da strateško ločujejo kraje, kjer živi veliko Palestincev in večja mesta.

Ceste apartheida skupaj z Machsomi in novim zidom apartheida razbijajo Zahodni breg v mala geta, ki preprečujejo potovanja študentom, bolnikom in družinam, prav tako pa preprečujejo prevoz palestinskih izdelkov iz ene regije v drugo.

Izraelski zid apartheida

Gradnja zidu se je začela leta 2002 in še ni zaključena. Njegov namen je fizično ločiti Palestince od Judov na Zahodnem bregu. Zid ne sledi t.i. "Zeleni črti" (Green Line) – mejo med Izraelom in Zahodnim bregom. Namesto tega odreže palestinsko zemljo in jo priključi bližnjim judovskim naselbinam. Zid anektira približno 10 % celotnega ozemlja Zahodnega brega in onemogoča palestinskim kmetom, da bi obdelovali svoja polja. Poleg tega ustvarja "enklave", v katere bo ujeta večina Palestincev. Tako jim popolnoma onemogočajo, da bi zapustili svojo vas brez dovoljenja izraelske vojske. Zaradi tega so Palestinci vzhodno od zidu povsem odvisni od zunanje pomoči, Palestinci na zahodnem delu, kjer je zaprta vojaška cona, pa morajo vsako leto znova zaprositi za dovoljenje za bivanje v krajih, kjer živijo vse življenje in kjer je živelo več generacij njihovih prednikov.

Mednarodno sodišče v Haagu je razglasilo zid za nezakonit glede na mednarodno pravo, njegova gradnja in kraja zemlje Palestincem pa se vseeno nadaljuje.

Nenasilen upor mladih Palestincev

Ko so leta 2002 začeli z gradnjo zidu so se Palestinci začeli tudi nenasilno upirati, pri čemer je bil njihov glavni dosežek povezovanje s tujimi in izraelskimi aktivisti in zmaga v posameznih majhnih vaseh. Njihova prva strategija so nenasilne demonstracije, na katere pa se Izraelska vojska ne zna odzvati. Kajti miru pač ni v njihovem besednjaku nasilja.

In kakšni so njihovi odzivi? Pri tem jim je precej pomagal ameriški vzorec, saj imajo pogodbo z nekaterimi njihovimi podjetji, za katere na teh demonstracijah testirajo orožje. Predvsem gre za pod-pražno glasbo, ki naj bi razpršila demonstratorje in za različne gumene metke, vodne topove, solzilce, shock granate, ... Prav tako so se malce zgledovali tudi po nemški politiki med drugo svetovno vojno, saj so recimo poslali svoje agente, da so pod krinko začeli kamenjati lastne vojake in jim tako dali povod za streljanje na Palestince.

Toda Palestinci ne obupajo tako kmalu in tako še vedno potekajo izredno izvirne demonstracije proti Izraelskemu nasilju. Eden izmed takšnih načinov so bile tudi demonstracije z velikimi ogledali, na katerih so bili slogani proti vojni, tako da je izgledalo, kot da Izraelski vojaki nosijo te napise

Pri tem boju pa jim pomagajo tudi trenja znotraj Izraela, saj se je po Izraelskem napadu Libanona, precej povečalo število Izraelcev, ki so se uprli služenju vojaškega roka zaradi nesmiselnih potez... Ti so bili potem poslani v vojaški zapor od enega meseca pa vse do šestih let. To pa je povzročilo, da je leta 2005 skupina srednješolcev napisala protestno pismo, ki so ga poslali vsem vidnim predstavnikom izraelske vlade kot tudi njihovim medijem. Le-ti so to pismo takoj objavili, hkrati pa je takšen odziv medijev tudi vojsko prisilil do tega, da je spregovorila, saj gre za velika trenja znotraj samih izraelskih korenin militarističnih vrednot.

In verjetno je posledica vse večjega strahu pred mediji tudi v tem, da se je prvič v zgodovini Izraela zgodilo, da so oprostili mladeniča, Liorja Voliynicha, služenja vojaškega roka, čeprav je jasno izjavil, da ne bo služil vojske iz izrazito političnih razlogov. Lior je bil namreč prepričan, da ga bodo poslali v vojaški zapor, zato je že pred tem spakiral vse stvari, se psihično pripravil na zapor in se poslovil od prijateljev in družine; nato pa doživel izredno presenečenje, ko so ga oprostili kljub njegovemu jasnemu izražanju lastnega mnenja. Prej so bili namreč oproščeni le tisti, ki so služenje zavrnilo izključno iz pacifističnih razlogov ne pa iz političnih, torej tisti, ki so rekli nekaj takšnega: »Ni mi mar, če se borite proti Palestincem, dajte se še naprej, le jaz si nimam namena mazati roke s krvjo.«

Drugi predstavnik, Omri Evron, prav tako eden izmed podpisnikov protestnega pisma srednješolcev, pa ni imel takšne sreče. Zaradi zavrnitve uniforme so mu prepovedali tudi dostop do vseh knjig razen Tore. Prav tako pa so mu prepovedali tudi nošnjo njegovih hlač, ker bi naj obstajala nevarnost, da bo z zadrgo naredil

samomor, ter ga v samico poslali v samih spodnjicah.

Velik dosežek antimilitaristov je tudi v velikem povezovanju med Izraelci in Palestinci, saj je bil njihov kontakt pred tem le skozi orožje. Tako pa se aktivisti vse bolj spoznavajo, prav tako pa ti Izraelci pomagajo tudi Palestincem, tako da jim preko kontrolnih točk vozijo otroke v šolo, obirajo oljke ... To pa je precej lažje tudi zaradi tega, ker veliko Palestincev zna hebrejsko, čeprav so se tega na

žalost naučili v zaporu, tako da bolje obvladajo vojaški kot pogovorni jezik ...

Mir v Izraelu?

Antimilitaristi v Izraelu se vse bolj povezujejo, še posebej dobro so povezane različne levičarske organizacije, organizacije starejših, organizacije Palestincev ... Vse te organizacije menijo, da je mir v Izraelu mogoč s pogajanjem, kjer bi bili vsi partnerji enakopravni in kjer bi pogovor temeljil na podlagi deklaracije 1967. Po mnenju Liorja in Omrija bi takšen sporazum podprla tudi večina Izraelcev, saj je večini povsem vseeno kdo vlada v Izraelu in bi bila rešitev o dveh državah z dvema ljudstvom povsem mogoča. Problem je tudi, da običajni prebivalci pri tem nimajo pomembne vloge, saj pogosto niti ne gredo na volitve, ker večina ne vidi razlike med obema strankama, ki se v Izraelu borita za prevlado.

Podobno tudi menita, da ni problematično, da bi se vrnilo palestinski begunci, saj menita, da se jih zagotovo kakšnih 10.000 lahko vrne, ostali pa bi bili verjetno tako ali tako bolj zadovoljni s kompenzacijo. Dokaz za to Omri vidi tudi v tem, da je Izrael sprejel 100.000

Ko je zavrnil služenje vojaškega roka, so ga poslali na sojenje na vojaško sodišče, kjer je zavrnil tudi nošnjo uniforme in so ga zato za le v spodnjicah poslali v samico.

Rusov, pa se zaradi tega ekonomija ni sesula, prav tako pa se tudi družba ni dosti spremenila. Nujno je namreč, da se Izrael iz države Židov spremeni v državo vseh njenih prebivalcev.

Tudi sama problematika Jeruzalema se njima ne zdi tako sporna, saj bi lahko bil zahodni del prestolnica Jeruzalema, vzhodni pa Palestine. Nekateri deli pa bi prav tako lahko bili pod nadzorstvom mednarodnih sil. Večina Izraelcev namreč tako ali tako še nikoli ni bila na ozemlju Palestine in v vzhodnem delu Jeruzalema.

Javno mnenje in moje mnenje?

Tako sta nam situacijo predstavila dva izredno pogumna mladeniča, za katera sama osebno upam, da bosta nekoč zamenjala neučinkovito politiko Izraela. V bistvu gre za mladeniča, kakršna bi trenutno verjetno potrebovala vsaka država.

Sama pa sem med preučevanjem te tematike zapadla v branje različnih blogov in komentarjev, ki so me prepričali le v to, da je ta članek nujen. Kajti večinski del slovenskih blogerjev in članov različnih forumov ne bi imel nič proti, če bi pobili vse Palestince in spet drugi, manjšinski del, bi najraje videl mrtve vse Izraelce. Sicer bi tudi tukaj poudarila, da upam, da sem le jaz našla takšne blogove in komentarje ter je večina bolj pacifističnih. Kakorkoli, sama menim, da je rešitev nujna in mogoča brez konkretnega posredovanja zunanje sveta, čeprav hkrati mislim, da bi morale razne demonstracije po vsem svetu obe strani, še posebej pa Izraelsko, na MIREN način prisiliti v pogajanja. In s tem apeliram na vas, naredite nekaj in hkrati poskusite na situacijo pogledati z malce manj želje po ubijanju. Se boste bolje počutili ...

Omri Evron, Lior Voliynich in Tanja Peček